

Schuldig

Esther Gould & Sarah Sylbing • 2016 • 45 min • documentaire
Tijdens de voorstelling kijk je naar de documentaire *Schuldig*. Daarin maak je kennis met bewoners van de Amsterdamse Vogelbuurt die flinke schulden hebben. Deze lesbrief bereid je voor op de documentaire doordat je eerst kennis opdoet van het Nederlandse schuldenbeleid en door na te denken over je eigen financiële situatie.

Je beantwoordt 9 vragen voor en 3 vragen na het kijken van de documentaire.

Leerdoelen

Na deze les kun je:

- een standpunt innemen over schuldenaren en het schuldenbeleid in Nederland;
- nadenken over je eigen ervaringen met schulden;
- benoemen welke mensenrechten van schuldenaren in gevaar komen door het werk van schuldeisers.

Voor de documentaire

Veel studenten kennen het wel: geld overboeken van je spaarrekening naar je betaalrekening. Zodat je met dat geld een rekening, die er al een tijdje ligt, kunt betalen of een vakantie met vrienden kunt boeken. Het lijkt een goede oplossing, totdat het geld op je betaal- en spaarrekening op is en de rekeningen zich beginnen op te stapelen. Dan kun je te maken krijgen met schulden.

Vragen

Vraag 1. Velen van ons hebben een risicovolle schuld, maar wanneer wordt deze schuld problematisch? Bekijk het filmpje van de Algemene Rekenkamer (Tussen 00:00 - 00:30): <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2016/06/30/aanpak-problematische-schulden>

Geef daarna antwoord op de vraag: wat is het verschil tussen een *risicovolle* en een *problematische* schuld?

Vraag 2. Meer dan de helft van de jongeren (18-27 jaar) had in 2017 een schuld. Wat voor schulden zijn dat denk je? Noem er drie.

Vraag 3. Sommige mensen kiezen ervoor om een lening af te sluiten om hun schulden af te betalen. Vaak zorgt het lenen van geld er juist voor dat de problemen erger worden.

- A. Heb je zelf wel eens geld geleend? Heb je dit op tijd terugbetaald?
- B. Heb je zelf wel eens geld geleend aan iemand?

Vraag 4. Schuldenproblematiek is vaak onderwerp van discussie in bijvoorbeeld de politiek. Hoe denk jij over de volgende stellingen? Schrijf je beredenering op.

- A. Het hebben van een schuld is je eigen fout.
- B. Als ik een schuld zou hebben, zou ik af en toe best iets leuks voor mezelf kopen of op vakantie gaan.
- C. Als je een schuld hebt, moet je fulltime werken als je daartoe in staat bent, zodat je je schuld zo snel mogelijk kan afbetalen.

De overheid vindt dat je *zelf verantwoordelijk* bent voor je geldzaken *vanaf je achttiende*. Dit betekent dat je zelf op tijd hulp moet inschakelen bij geldproblemen. Het op tijd aanpakken van schulden voorkomt namelijk problemen. Daarom kun je bij de gemeente *schuldhulpverlening* aanvragen. Schuldhulpverlening houdt in dat je advies en begeleiding van de gemeente krijgt, terwijl je je eigen geld blijft beheren. Je kunt ook aan de rechter vragen of iemand anders, een *bewindvoerder*, je geld kan beheren.

Vragen

Vraag 5. Stel je bent werkzaam bij de schuldhulpverlening: wat zou je een vriend(in) adviseren als hij/zij een schuld heeft?

Vraag 6. Als je schulden hebt, heb je plichten. Je moet namelijk geld betalen aan schuldeisers. De schuldeisers hebben veel rechten om dit te bereiken. De schuldeiser stuurt iemand met schulden een aantal aanmaningen. Wanneer de schuldenaar daar niet op reageert, kan de schuldeiser een *incassobureau* of een *gerechtsdeurwaarder* inschakelen.

A. Incassobureaus en gerechtsdeurwaarders zijn twee belangrijke partijen die zich bezig houden met schulden. Wat doen zij? Je kan het antwoord vinden op de website van het Nibud:

<https://www.nibud.nl/consumenten/incassobureau-en-deurwaarder/>

B. Wat vind jij van het werk van incassobureaus en gerechtsdeurwaarders?

Vraag 7. Hieronder worden een aantal mensenrechten genoemd. Welke van deze mensenrechten komen denk je in gevaar door het werk van schuldeisers? En waarom?

Artikel 1: Iedereen wordt vrij en met dezelfde rechten geboren.

Artikel 17: Je hebt recht op bezit, dat mag niemand je zomaar afnemen.

Artikel 22: Je hebt recht op maatschappelijke zekerheid.

Artikel 25: Je hebt recht op voldoende inkomen, zo nodig moet de staat voor je zorgen.

Na de documentaire

In de documentaire heb je kennism gemaakt met de bewoners van de Vogelbuurt in Amsterdam-Noord. In de documentaire is terug te zien dat het hebben van schulden niet makkelijk is.

Vraag 8. Welke emoties zie je bij Carmelita, Dennis, Ditte en Ramona? Wat vind je van deze emoties als je kijkt naar de situatie waarin zij leven?

Vraag 9. Hoe denk je na het zien van de documentaire over de stellingen van vraag 4? Schrijf op waarom je wel of niet van mening bent veranderd.

Woordenlijst

bewindvoerder – iemand die door de rechter is aangesteld om het geld of bezit van een ander persoon te beheren, omdat hij/zij daar niet meer toe in staat is.

aanmaningen – een brief met het verzoek tot betaling van een nog openstaande factuur.

dagvaarding – een oproep om voor de rechter te verschijnen.